

Fædrelandet.

Redigeret af C. U. David.

Forlagt af C. A. Heitzel.

Aaret 1857.

II.

Presens Tilstand og Skjæbne har en saa afgjørende Indflydelse paa ethvert Folks Udvikling, at det er naturligt, at vi ikke kunne undlade at omtale den her. Det hensvundne Aar er i denne Henseende saa meget mere mærkeligt, som det har bragt os en ny Pressefriheds-Placat, der indeholder en ny Indskrænkning, endskjøndt begge Stænderforsamlinger (Westifternes med en meget stor Pluralitet, Jyllands næsten med Eenstemmighed) i deres Betænkninger havde erklæret, at de „ei kunde ansee det ønskeligt, at der for Tiden gaves skærpede Straffebestemmelser.“ Det er vel sandt, at Placatens § 1 er affaaret i andre Udtryk end den tilsvarende § i det Stænderne foreslagte Udkast, og at Forandringen af den livsværdige Censur for alle Trykkefrihedsovertrædelser til en temporairt Skrivefrihedsberøvelse for mindre Forseelser, som ved Placaten er indført, maa ansees som et Gode, at altsaa selv denne Placat i sin nuværende Skikkelse er et Beviis paa hvilken Betydning Stænderinstitutionen har for Folkets Frihed — men ikke desto mindre maa det helligt beklages, at de skærpede Straffebestemmelser, som Provindsialstænderne frearaadede, ere bleve givne, og at der er sat Straf for culpose Presseforseelser. Det er nemlig ikke at betvivle, at den Straf, som er sat for Mangel paa pligtstyldig Dpmær-

somhed, maa gjøre Skribenterne end mere ængstelige, og vil være en ny Hindring for frimodige Uttringer, eller vil kunne ramme den, som maafee varmest føler for den Pligt, han er sit Fædreland skyldig. Thi vistnok er det Pligt endog saa at undgaae Skinnet af paa en usømmelig og utilbørlig Maade at omtale Regjeringen og dens Foranstaltninger, men det er langt fra en mindre Pligt at angribe Uret, Løgn, Fordom og Misbrug med sin Sjels hele Kraft og Varme. Det er en Pligt, som Loven vel ikke indskærper, men som derfor ikke er mindre hellig, og af hvis trolige Opfyldelse Staten og Borgerfamsundet høster den største Gavn. Følelsen af denne Pligt maa svækkes, og den vil kun sjeldnere udøves, naar dens Efterlevelse bliver gjort alt for farefuld; og sandeligen berunder lider Staten mere end om et uoverlagt eller ilde valgt Udtryk gik upaaagtet og ustraffet hen. Men hiint vil være Tilfældet, naar ikke det, hvad en Mand har tænkt, og som ingen Domstol fortroster sig til at benægte efter den Forklaring, som han giver over sine Ords Mening, men derimod det, som han synes at have tænkt, skal kunne gjøre ham skyldig til Straf.

Placatens skærpede Straffebestemmelse har imidlertid fundet Forsvarere, selv blandt dem, der erkjende en fri PresSES Rytte og Vigtighed; men naar man seer hen til Maaden hvorpaa dette Forsvar er ført, at den Frygt, der yttres for at Skribenterne skulde blive altfor ængstelige, „synes om ikke ganske, saa dog for en betydelig Deel

at maatte bortfalde, naar der sees hen til de nærmere Bestemmelser, som Placaten indeholder, og som ikke fandtes i det oprindelige Udkast, og „at kun servile og afhængige Domstole kunde benytte denne Placat til væsentligen at indskrænke Friheden,“*) saa forekommer det os, at selv de, der saaledes forsvare den omtalte Bestemmelse i Placaten, snarere maae ansee den som det mindre Onde end som et Gode. Det er heller ikke muligt, at de kunne være blinde for, at Pressen allerede var betyngtet med saa mange Baand og underkaflet saamange Indskrænkninger, at ethvert nyt Baand og enhver ny Indskrænkning maa true med aldeles at tilintergjøre den ubetydelige Uttring af et frit Liv, som Pressen under disse Omstændigheder allerede i længere Tid ikkuns har viist hos os. Heller ikke kunne de overse, at hvor stort et Gode uafhængige og selvstændige Domstole end ere, og hvor lykkeligt det end er for Danmark, at de Mænd, som beklæde Domstolens for tjene at agtes og hædres for deres Uafhængighed og Retssindighed, saa er det dog ikke i Individualiteter men i Institutioner, ikke i Dommernes Personlighed men i Lovens størst mulige Fuldkommenhed, at en sikker Retstilstand finder sin høieste Garanti. Menneskene ere svage, og netop derfor maa Loven være stærk, og det ikke blot i Forhold til dem, paa hvem den skal anvendes, men ogsaa i Forhold til dem, som skulle anvende den.

Hvad der imidlertid havde været vigtigt at undersøge, naar man vilde føre et Forsvar for en ny skjærpet Straffebestemmelse, var: om Pressens Tilstand gjorde en saadan nødvendig. Men denne Undersøgelse er intetsteds bleven ført, og man er i det Høieste bleven staaende ved nogle almindelige til Mundheld blevene Formler om „bitter Tone,“ „tirrende Sprog“ o. s. v. Men den, som med et ubildet Nie, og uden at være befængt med en sygelig Frygt for en fri Presses

Virksomhed, betragter dens Tilstand hos os, vil neppe komme til andet Resultat, end at den Frihed, som Pressen i de senere Aar er bleven sig bevidst, har gavnet langt mere end den har skadet. Der er neppe nogen Forbedring i de senere Aar indført, som den saakaldte Oppositionspresse ikke har tilraadet, paaskyndet, understøttet, eller til hvis rigtigere Opfattelse den ikke har bidraget; og der er ikke saa Forandringer skete, om hvis Hensigtsmæssighed nu Ingen tvivler, og hvortil den saakaldte Oppositionspresse unægteligen har givet det første Fremstød, ikke uden ogsaa herfor i Begyndelsen at paadrage sig et Anathem, og Beskyldningen for at drive Nyhedsjagen over alle Grændser. Ingen kan eller vil derimod nægte, at Pressen kan have begaaet endel Misgreb, nu og da kan have betjent sig af et Sprog, som hverken fortjener Billigelse eller Efterligning, nu og da kan have feilet, men en fri Presse, som aldrig gjorde Skade, er ligesaa lidt mulig som et frit Væsen, der altid kun gjorde Gavn, eller som en over alle Misbrug hævet Brug af en Ting. Man opsummere den hele Sum af Virksomhed, og først da er man berettiget til at fælde en Dom, hvorvidt Pressen har været gavnlig eller skadelig; først da vil man kunne sige, om det er raadeligt at underkue og qvæle den, eller om man ikke langt snarere burde lade sig nøie med de vistnok ikke lempe- lige Straffe og de vistnok ikke saa Indskrænkninger, der allerede værnedes om dens Misbrug og forhindrede dens alt for frie Bevægelse. At Peer beklager sig idag og Poul imorgen, naar Pressen ikke ufortjent har angrebet ham, det skal dog vel ikke bryde Staven over dens Virksomhed, og at begge raabe paa, at det er Regjeringen, som er bleven angrebet, fordi de finde det bekvemt at betragtes som Dele af Statsmagten, skjøndt de kun ere Statens Tjenere, skal dog vel ikke bevise, at Pressen undergraver Kjerlighed til Regjeringen, eller lader det mangle paa den skyldige Uresfrygt for Statens Overhoved.

Man har vistnok gjort Pressen svære Debtei-

*) Dansk Folketidning. Aargang 3 Nr. 41.

dels; men har man gjort sig den Uleilighed at undersøge, om de ere fortjente eller ikke? Have de, der beskjede Oppositionspresen for Overfladighed og Overilelse, selv vogtet sig for en overfladisk og overilet Dom, naar Talen var om Pressens Frembringelser? Har man ikke for et mindre sonort Udtryk ofte forglemt en heel Artikels Indhold, eller for et enkelt Udtryk, som Skribenten kan have havt Uret i at bruge, forglemt at den Ret, som han ellers har havt. Der har været eet Tilfælde, at en Skribent har tilladt sig en Fremstillingsmaade, med Hensyn til religiøse Betragtninger, saa at Domstolen har fundet sig foranlediget til at give ham en Advarsel, og strax har man raabt paa, endog saa forend hans Strafskyld var beviist, at Religion og Moral „paa den meest anstødelige Maade“ trædes under Fodder af Oppositionspresen. Det er idetmindste den Maade, hvorpaa Oppositionspresens lydeligste Antagonist i „Allgemeine Zeitung“ er gaaet frem, men ogsaa Publicum har ofte gjort sig skyldig i lignende Uretfærdighed. Imidlertid nægter selv den ivrigste Forsvarer af det Bestaaende, og den af sin retroende Politik sig meest tilgodegjørende Underfaat dog vel ikke, at det bekjendte Brev i „Allgemeine Zeitung“, der i det Hele skal indeholde en Monster-Anskuelse af Landets Forsatning, hist og her i sine Udfald mod Oppositionen er gaaet noget for vidt og har overtraadt den strenge Sandheds Grændser; men her skal „den gode Hensigt“, „den rigtige Anskuelse i det Hele“ dække „Smaafeilene“, her skal „Tovet for den gode Sag“ og „en naturlig Fortrydelse over det Glettede og Falske hos Modpartiet“ kaste Forglemmelsens Slør over enhver Overdrivelse. Naar Talen derimod er om dem, som man anseer for sine Modstandere, saa maaler man med en ganske anden Aen; saa er det et Gran Feiltagelse, Uforsigtighed eller Overilelse, som gjør Udflaget; saa er Fortrydelsen unaturlig, og Varmen, hvormed Forsfatteren ytrer sig, en brændende Lid, som man maa søge at slukke, for at Staten ikke skal gaae op i Luer. Man

har ikke undseet sig for at paastaae, at Oppositionsskriveriet hos os, som overalt, drives som en indbringende Næringsvei, og denne Bredelse, der ikke sjeldent er gjentagen i Smug, er ogsaa bleven lydtd udtalt i det famose Ausburger-Brev. Men hvem er den Skribent hos os, der har beriget sig, eller vil kunne berige sig ved Oppositionspresen; og hvor er det ikke langt mere indbringende at skrive for end imod Regjeringen? Vi troe i det Hele ikke at den danske Journalistikkaster meget af sig, men det veed vi, at gaaer det her som overalt, da er det dem, der skrive for at forsvare det Bestaaende, der lønnes med Guld og udvortes Værestegn, medens de, der skrive mod det Bestaaende, maaskee kunne feile, men idetmindste ikke feile af Vindebygge, eller høste verdslige Fordele deraf. Vi kjende Personer i Udlandet, der ti Gange have skiftet Meninger som Roller, der idag Stuespilentrepreneur, imorgen have ageret paa et politisk Theater, hvis Pen har været tilfals for Enhver, som vilde betale den, og der have forsvaret alt Bestaaende, ligeindtil Don Miguel og Erhertugen af Brunsvig, det er dem, der have beriget sig ved Avisskriveri, det er disse „loiale Skribenter,“ som man lønner snart paa een, snart paa en anden Maade; men vi kjende ingen Mand, der er bleven riig ved at høre sin Stemme mod Magthaverne.

Dog vi ville ikke længere opholde os ved et Skriveri, der ikke engang fortjente at gjøre Opsigt, hvis det ikke kunde antages for Udtrykket af Anskuelser og Tendenser, der hemmeligen stræbe efter at forklaffe sig Indpas og Guldighed. Vi have kun villet gjøre opmærksom paa, at den Deel af Pressen, som man ofte anseer for den meest uskadelige eller endog for den gavnligste, ikke sjeldent er den, der gjør sig skyldig i den aabenbareste Usandhed, den skrækkeligste Overdrivelse og de hadefuldeste Insinuationer, og vi have ikke kunnet lade den værste Misbrug af Pressen i det forløbne Aar være uomtalt. For denne Art af Misbrug har Loven rigtignok ingen Straf, men

Nationen, der kan frikjende en Forfatter, som Loven fordømmer, kan ogsaa fælde en Skribent, som gaar ramfri for Loven.

Det har ikke manglet paa Trykkesfriheds-Processer i det forløbne Aar, og de paadømte Sagers Udfald synes at have beviist, at den ældre Lovgivning var tilstrækkelig til at faae de Forfattere domfældte, som den Pressens Virksomhed controllerende Autoritet henvisste til Domstolene for Trykkesfrihedsforsejler. At den offentlige Mening ikke kunde sanctionere alle disse Domme, dertil maa Grunden vel nærmest søges i den Omstændighed, at det domfældte Skrift ikke altid var kommet til Publicums Kundskab. Dette var navnlig Tilfældet med det Skrift, hvorfor den afdøde Sage blev domt, og det behøvedes sandeligen ikke at være vederfaret en saa agtet og for sin Sindighed og sit Maadehold saa erkjendt Forfatter som den Afdøde var, for at bringe en ikke ringe Deel af Publicum til at tvivle, vel ikke om Dommens formelle Retfærdighed, men om Forfatterens virkelige Brode. Det er derfor, som det ogsaa andetsieds er blevet bemærket, upaatvovleligen ikke i Regjeringens Interesse, at det ved Domstolene forfulgte Skrifts Beslaglæggelse berøver Publicum Leilighed til selv at bedømme Forfatterens Brode, hvor ikke Statens Sikkerhed kunde gjøre Skriftets Undertrykkelse til en absolut Nødvendighed eller idetmindste høist tilraadeligt.

Men der har fundet en anden Art af Beslaglæggelse Sted, der ikke blot er utilraadelig men ligesom synes ulovmedholdelig. Det er bekjendt hvilken Udstrækning man allerede længe har givet Forbudet i Placaten af 2den Octbr. 1810, at de ikke privilegerede Blade ei maae optage politiske Nyheder eller Esterretninger, og at man herunder har troet at kunne subsummere Alt, hvad der angaaer den udvortes og indvortes Statsbestyrelse i fremmede Stater. Dette er allerede en væsentlig Indskrænkning i den lovhemlede Trykkesfrihed, da det bliver aldeles vilkaarligt hvad og hvormed get af det, der hører til Historiens og Statistikens

Gebeet, der saaledes kan undrages Offensligheden. Men i den senere Tid har man endog saa begyndt paa at udvide dette Forbud til indenlandske Tildragelser og Anliggender, og Cancelliet har troet at kunne undertrykke Meddelelser, som man ansaae enten for ubeleilige eller ubetimelige, medens man var enig om, at der slet ikke kunde være Tale om deres Strafbarhed.

En saadan Fremgangsmaade er ligesom Censur, der efter Loven ikke skal finde Sted hos os for Andre end for domfældte Forfattere, og for politiske Blade. Alle de forskjellige tidligere Cancelli-Skrivelser, der haves trykte og angaae Fortolkningen af Placaten af 2den Octbr. 1810, vise ogsaa paa det Tydeligste, at Forbudet i Placaten kun vedkommer udenlandske Nyheder og Esterretninger, hvad ogsaa Placatens Oprindelse paa det Bestemteste godtgjør. Rescriptet af 10de April 1836, der indskjærper denne Placats Esterlevelse, viser ligeledes i sin Indledning, at Lovgiveren ikkun har tænkt paa Udlandet ved Forbudet imod politiske Esterretningers Meddelelse i uprivilegerede Blade. Forordningen af 27de September 1799 har i § 6 fastsat en endog saa meget betydelig Straf for den, der i trykte Skrifter uddreder Løgnagtige Beretninger om nogen vigtig Deel af Statens Tilstand eller om Regjeringens Beslutninger og Foranstaltninger. Lovens Straf truer altsaa enhver Forfatter, der farer med Usandhed med Hensyn til Landets egne Anliggender; og der synes derfor ikke at være den mindste Grund eller Anledning til at undertrykke Noget, der vedkommer Landets indre Tilstand ved at give Placaten af 2den Octbr. 1810 en Udvidelse, hvorpaa der ved dens Affattelse aldrig er blevet tænkt, og der vilde kunne gjøre den Undersaatterne ved Forordningen af 27de Septbr. 1799 § 7 hjemlede Frihed til en reen Illusion.

Det er Domstolene, og Domstolene alene, der i sidste Instants raade over et Skrifts Undertrykkelse, og for hvilke en Forfatter staaer

til Ansvar for Alt, hvad han har sagt og fremfort. Dette udgjør vor Trykkefriheds Bæsenhed, og endfjøndt Pressens Frihed ved Placaten af 13de May 1814, der, for at bruge et Udtryk af Benjamin Constant, har travseret Meningen af et Depot, er indscumpet saaledes, at den knap er at skjelne fra Censur, saa bestod dog en lovbeskyttet Presse, saalænge det var Domstolene, der i ethvert Tilfælde, der ikke angik udenlandske politiske Nyheder og Efterretninger, afgjorde Forfatterens Skjæbne. Men Pressefriheden forsvinder aldeles, naar en administrativ Myndighed vilkaarlig kan afgjøre, hvad der maa trykkes og komme ud blandt Publicum, og dette er Tilfældet, saafremt Cancelliet egenraadigen, og uden at Recurs til Domstolene staaer de Vedkommende aaben, kan afgjøre, hvad der skal forstaaes under politiske Nyheder og Efterretninger, og paa denne Maade kan supprimere Alt hvad der angaaer saavel den indvortes som den udvortes Statsstyrelse baade i Udlandet og her hjemme.

Det er vistnok at vente og haabe, at denne Sag vil komme paa Bane i den næste Stænderforsamling, thi den sidste Rest af een af Borgerfundets vigtigste Rettigheder — Skrivefriheden — bliver undergraved ved denne Fremgangmaade, og den sidste Skygge af Pressefrihed er forsvunden, naar den ved en hyppigere Brug mere og mere rodfæster sig. At Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug i denne Anledning ikke har gjort noget Skridt er mindre paafaldende, nu da det har viist sig, at endel af Selskabets Stiftere ikke, saaledes som det af den store Gleerhed i Selskabet dog vel har været troet, have havt til Hensigt, at danne et Sammenhold imellem Statens Borgere, der indsee Vigtigheden af Pressens Frihed, for ved alle mulige lovlige Midler at søge denne bevaret ligesaavel som for ved en rigtig Afbenyttelse af Pressens Frihed at virke paa den offentlige Mening. Disse Mænd mene, at Selskabet altid bør ansee Trykkefrihedens factiske Tilstand for hvad Franskmændene kalder *un fait accompli*, og hver-

ken kan eller bør gjøre Noget for paa en mere direct Maade at indvirke paa denne. Selv staae hine Mænd eller idetmindste de meest fremragende iblandt dem i en saa stor Anseelse hos deres Medborgere, at mange af Selskabets Medlemmer, der dog langt fra kunne være enige med dem i denne Punct, af Frygt for at de skulde skille sig fra dette, naar der blev gjort et Skridt, som de ikke ansee overeensstemmende med Selskabets Formaal, have opgivet deres egen Anskuelse om Selskabet, eller have idetmindste anseet det for rigtigst, ikke at fremtvinge Skridt, der kunde have et Schisma i Selskabet til Følge.

Dette har i det forløbne Aar, der for en stor Deel optoges med Forhandlinger om en forandret Organisation af den lovgivende Magt, hovedsagelig fremkaldt ved hine Stifteres Frygt for at Selskabet med sin nuværende Organisation skulde fatte en Beslutning, der ikke var i Overeensstemmelse med deres Anskuelse om dets Formaal, fortsat sin Virksomhed, dels ved at besørge Udgivelsen af nyttige Folkekrifter, dels igjennem sit Ugeblad. En saadan Virksomhed er vistnok gavnlig, og vilde være det i en endnu høiere Grad, naar Ugebladet altid kunde levere velskrevne Artikler om almeninteressante Gjenstande, hvorpaa der isærdeleshed i Aarets første Halvdeel rigtignok var en paafaldende Mangel; men det er dog neppe den eneste eller den største Nytte, som et saadant Selskab kunde stifte. Dog vi leve paa en Tid, hvor Forsigtighed er en Cardinaldyd, og maaskee af Mange menes ikke at kunne drives for vidt, og hvor Klogskab synes Mange at byde, ikke at søge at bringe noget Stort i Stand, naar man idetmindste vil være vis paa at opnaae noget Smaat. Omendfjøndt vi ikke kunne dele denne Anskuelse, ville vi dog ikke gaae i Rette med dem, som nære den; men det troe vi at burde tilføie, at hvor godt det end kan være at have forenet henved 5000 Mennesker, for iblandt dem at udbrede Lyst og Keilighed til Læsning, hvad der i Særdeleshed vilde være godt, naar den

Læsning, der blev budt, ogsaa bestandig var god, saa er det dog neppe det eneste Resultat, som man burde have ventet af et Selskab for Trykkesfrihedens rette Brug. Man burde have ventet, at det vilde have blevet et Værn for Trykkesfriheden selv, ved at have skabt en moralsk Magt, hvis Stemme i alle Trykkesfriheds-Anliggender paa en lovlig Maade kunde gøre sig gjeldende. Dette vilde vistnok have havt den største Indflydelse, ikke blot paa at modarbejde Pressens Misbrug, men ogsaa paa at rette Anskuelserne om disse, og paa at forhindre Forholdsregler, der kunde blive tagne mod Pressen efter en eensidig Anskuelse om dens Tilstand. Nu er det kun enkelte Mænd, ofte de Forfattere selv, der troe sig forurettede, eller Skribenter, hvis personlige Interesse synes at staae i Forbindelse med en Regjerings-Foranstaltning, der høre deres Stemme i Pressens Anliggender. Saadanne isolerede og tilføneladende interesserede Stemmer kunne ikke have den Bægt, som en Røst vilde have, der udgik i 5000 Medborgeres Navn, og der for Tronen forebragte de Dnsler og Besværinger, som en saa stor Deel af Pressefrihedens Venner nære.

Saameget er imidlertid vist, at saalænge Selskabet for Trykkesfrihedens rette Brug indskrænker sin Virksomhed inden for de Grændser, som endeel af dets Stiftere ville aspøle for det, er der meer end almindelig Opfordring for det til i denne Retning at søge at udrette noget Guld-komment, der nogentunde kan svare til den store Masse af Kræfter, der er sat i Bevægelse for dette Selskabs Skjød, og til de Forventninger, der bleve nærede ved dets Stiftelse. Selskabet har i denne Retning et skjont Forbillede i the society for the diffusing of usefull knowledge. Man siger ikke, at hiint Selskabs Exempel netop er et Beviis paa, at slike Selskaber fremfor Alt bør vogte sig for at faae en politisk Character eller at gøre Noget, der kunde give det en saadan, thi som bekjendt er det i Statutterne for hiint Selskab fastsat, at Alt, hvad der hører til Politikens

Gebeet, ligger uden for dets Virksomhed. Men Forholdene hos os og i England ere heel forskellige. Der behøvedes intet Værn for Trykkesfriheden, som længe alt har været enhver Engländer's ufravristelige Eiendom, og der syntes den politiske Virksomhed næsten at absorbere alle Folkets Kræfter — hos os, hvor Almeenaanden er kraftesløs, hvor den Enkelte ikke veed, hvor langt hans Retigheder gaae, og er ængstelig, naar han skal gøre Brug af sin Ret, hvor Folket savner Foreningspuncter, og politisk taget endnu er i sin Barn-dom, her var der Trang til en Forening, besjælet af en politisk Aand, for at bevare og frede om Borgernes vigtigste Eiendom, idet Foreningens egen litteraire Virksomhed viste Nyttens af Trykkesfrihedens rette Brug.

Dette Selskabs Historie er iøvrigt i en vis Henseende et tro Billede af det politiske Liv hos os. Det synes undertiden kraftigen at ville lue op, men sygner snart igjen, omtrent som Hypochondristen, der efter den mindste Bevægelse troer at have udtømt sin hele Kraft, og at være gaaet for meget. Her troer man strax at være gaaet for vidt, og af lutter Angst for at gøre det, staaer man ikke sjældent ganske stille. Den offentlige Mening, der hos os behøver saa stærke Incitamentter for at vækkes, udtaler sig saaledes kraftigen et Dieblik; men i det næste Nu forstummer den atter, forfærdet over den uvante Kraftyttring. Saaledes gif det ogsaa ved Hages Domsfældelse og ved denne Udslings kun alt for tidlige Død. Man var næsten bange for at have viist ham for megen Deeltagelse, og hvad havde man gjort andet end sagt, at det var Skade at en saadan Mand skulde være sin Skrivefrihed berøvet for Livstid, maaskee blot for et Par mindre vel overlagte Udtryks Skjød. Man var bange for at have viist for megen Sorg ved hans Grav, fordi man havde beklaget Danmark, der i ham havde mistet een af sine ædleste Sønner, og der har saa lidt at miste. Dette Maadehold er vistnok en naturlig Følge af adskillige gode Egenheder hos

Folket, men Frygten for at støde, som er saa almindelig, Mangel paa Selvfølelse og Egoisme, der sætter sin egen uforstyrrede Livsnydelse over Alt, og derfor foruroliges ved Bestræbelsen efter en forbedret Tilstand, gjør det til det Altoverveiende, saa at enhver Livsyttring, der vidner om at man vil Noget med sin Sjæls hele Fylde, strax bliver fordømt eller fortrydt.

Det er derfor ikke at undres over, at vi ikke ret føle Sympathi med Noget, eller idetmindste ikke ret længe holde fast ved den, ligesom ogsaa at det snart er glemt, hvad der oprørte vor Følelse, naar ikke Egoismen paaminder os derom. Dette viser sig baade med Hensyn til Verdensbegivenhederne i det Hele og Tildragelserne i Udlandet, og med Hensyn til vore egne Anliggender og Hændelserne hos os. Det er vistnok sandt, at de Naand, der hos os betynde den politiske Presse, og vore privilegerede politiske Blades Naandelighed bidrager deres til denne politiske Sløvhed, men Hovedgrunden maa søges i Folkets Character, i dets Mangel paa Følelse for andre Folkelags Nationalitet, fordi det saa sjældent føler sig selv som Nation, og i dets Uvanthed til ret kraftigen at anstrenge sig for nogen Ting, der gjør det ubegribeligt for det, hvorledes en anden Nation ikke hellere taaler Alt end at forstyrres i sin Ro. Saaledes hører man et Dieblik en eller anden Tildragelse, der maa sætte alle dem, der føle for Ret og Frihed i Europa, i Bevægelse, omtales med Barme, og som om dens Betydning tilfulde blev indseet; men hvor snart er denne Følelse ikke sløvet, hvor snart vaagner ikke den gamle Betænkelse: om det ikke er rigtigere at finde sig i hvad der er skeet, end at søge at faae det forandret; om der dog ikke har været Anledning til at gjøre det, over hvilket hele Verden forbauses; om det kan nytte noget, at Enkelte opoffre sig for det Heles Vel; om det virkelig er saa slemt som man troer, o. s. v., o. s. v.? Selv i vor Begeistring for Landets store Mænd frygte vi at gaae for vidt, og at overskride det Naadeholds Grændser, der sløver

enhver kraftig Anstrengelse. Saaledes vakte Ideen om at hædre vor store Landsmand Thorvaldsen med et National-Monument dieblikkeligen en almindelig Medfølelse, men hvor snart var den ikke henveiret; og hvor Mange frygtede ikke strax for at man dog gjorde „for Meget“ af Kunstneren? Vel kan Naanden, hvorpaa dette Foretagende er blevet ledet, have bidraget Noget til at svække Interessen for det, og den saa ofte skuffede Forventning at see vor berømte Landsmand i vor Midte har vel ogsaa skadet denne Sags Udførelse; men Hovedgrunden til at denne Idee enten først seent eller aldrig vil blive realiseret, ligger i Mangel paa virkelig Sympathi med den, og deri at vi ikke ret længe levende kunne holde fast ved Noget.

Den Foreningsaand, der saa mægtigen bidrager til Nationernes Styrke, og hvem de største Foretagender skylde deres Tilblivelse, er ogsaa endnu kun svag hos os, og har i det forløbne Aar ikke viist synderlige Livstegn. Det er imidlertid at haabe og at vente, at denne vil finde en Støtte i det friere Communaltiv, hvortil Spiren unægteligen ligger i den nye Lovgivning, og som ogsaa fra denne Side maa ansees for høist vigtig. En Undtagelse fra det Sædvanlige gjør Asylsagen. Interessen for disse velgjørende Stiftelser har ikke blot vedligeholdt sig, men er synligen stegen, og dette er vistnok høist glædeligt, thi Bestræbelsen gaaer ikke ud paa mindre end paa at bevare en stor Deel af den kommende Slægt for den Forvildelse og Demoralisation, der nu aagrer i Nationens Skjød, ved at bevare Børnene i deres tidlige Alder fra alle de Indtryk, der forgifte Sjelen, og ved at holde dem fjerne fra det flotte Exempel, der leder og lokker til Esterligning. Denne Bestræbelse ønske vi alt muligt Held, ligesom enhver Bestræbelse, der gaaer ud paa at forbedre de nedre Klasers Vilkaar og Velværen, men for at sikkede denne, er det nødvendigt, ikke blot at de mange unaturlige Hindringer for Virksomheden, der endnu staae en fri Industries Udvikling hos os iveien, ryddes bort, men ogsaa at Folket

lærer at anstrenge sig og at holde sammen, thi uden Anstængelse lukkes Intet i Livet, og uden Sammenhold vil den Enkeltes Kræfter kun formaae Lidet.

Om Spillehusenes Lukning i Paris.

(Udtog af et Brev.)

— — — Du veed hvor ofte man her i Paris har Anledning til at ønske, at man paa eengang kunde være flereshedsnærværende. Jeg tilstaaer, at jeg aldrig har ønsket dette mere end sidste Nyaarsaften, ikke for paa engang at kunne være i Operaen, théâtre français, Vaudevillen og i théâtre italien eller for ikke at forsømme Musard og dog at være tilstæde i den lille Kred af Benner, som samledes i cadran bleu for at hilse det nye Aars første Time; men for paa eengang at kunne være hos Frascati og i N° 113. Det Umulige er skeet — Du vil erindre, at Fremreau endnu i 1836 kaldte Spillehusenes Lukning *une impossibilité rationnelle*. Nyaarsnat, med Slaget 12, hørte Kuglen op at hvirvle sin Sjøbnesvangre Gallopade i Rouletten, Kortene paa trente og quarante-Bordene standsede midt i de frygtelige Langture, Lærningerne laae ubevægelige, og Ingen læste mere Liv eller Dod af deres stirrende Mine. Alle de Lidenskaber, der endnu for saa Dieblikke i en evig Vexel havde affpeilet sig paa disse farveflistende, den indre Sjelekamp, Lykke og Ulykke, Haab og Frygt forraadende Ansigter, stode nu som fastnaglede, stivfrosne, uforanderlige i de maalløse Træk. Jeg

har ofte tænkt paa, hvorledes det vilde see ud i en Balsal, naar midt i den vildeste Bals et Spøgelse pludselig treen ind, og Musikken forstummede, og alle Lydene gik ud paa et eneste nær, hvis matte Flamme kun var tilstrækkelig for at belyse den almindelige Forfærdelse. Nu har jeg seet, hvorledes det der vilde see ud. Som i N° 113, da la garde municipale Nyaarsnat med Slaget 12 treen ind, og Spillet for bestandig ophørte. — — —

Du skulde have hørt Bredelserne, Naseriet, Forbandedelserne over at Regjeringen har berøvet den fattige selv Haabet, at der ingen Dag er imorgen, da Lykken maa komme. Du skulde have seet de Blik, som den fra sin „Lykkes“ Begravelse sig hjemsnigende Sørgeskare til Afsted kastede paa Alt, hvad der her omgav den, som om den skildtes fra sit Livs bedste Held. Jeg ønsker Dig at opleve et saadant Skuespil, naar den Dag kommer, da Talloeriet sidste Gang trækkes hos os, og naar den hele Skare af halvvanvittige Bedragne for sidste Gang stirrer paa det bemalede Bræt, hvis græselige Løgne dog ikke have kunnet lære dem den Sandhed, at de kjøbe en falsk Anvisning paa Lykken, at de bortspille Fjeld, Tarvelighed, Orden, Sindro, Dyd og Uglighed med deres Penge.

Den Dag maa og vil komme — man har i Paris anseet det umuligt at ophæve Lotteriet og at lukke Spillehusene. Begge Dele ere nu skeet; og Folkets Deputerede og Regjeringen have gjort sig velfortjente af Nutid og Fremtid ved at gjøre Ende paa et Uvæsen, der indbragte Statskassen nogle Blodpenge, som Folket betalte med Dpoffrelse og Ddelæggelse af sine bedste Kræfter. Det kan nu ikke længer ansees umuligt at give Afkald paa Lønder Guld for at bevare hvad der er Millioner værdt. Det er tværtimod nu umuligt, at en Regjering kan være en saa stet Regnemester, at lade et Spil bestaae, hvor hver Skilling, som tilføieladende beriger den, bringer Folket i Virkeligheden Bettelstaven nærmere, undergraver Sædelighed og Moralitet, og udtørrer Velstandens Kilder. Det er umuligt, at en faderligfindet Regjering, der udbreder Dplysning, og freder om Folkets Sikkerhed og Velstand, kan lade Talloeriet bestaae! — — —

☞ Af dette Tidsskrift udgaar ugentligen et Nummer om Lørdagen. Subscriptionsprisen er 8 $\frac{1}{2}$ Sedler og Tegn kvartaliter. Enkelte Nummere sælges ikke. Bidrag modtages og honoreres af Redactøren.